

Heldendaad behoedde Roermond voor ramp

HORN/ROERMOND • Hoewel het vijfenzeventig jaar geleden gebeurde, staat de 14e oktober 1943 voor altijd in het geheugen gegrift van Christ Schreurs uit Horn. Samen met een klasgenoot was de toen 15-jarige scholier tussen Roermond en Horn getuige van het neerstorten van een Amerikaanse bommenwerper waarbij de overgebleven vier inzittenden om het leven kwamen. De tragedie voltrok zich voor hun ogen.

Door Peter Hamans

Zoals elke dag keerden de twee vrienden die donderdag te voet van het Wilhelminaplein in Roermond, waar de Lindanusschool lag, terug naar Horn. Ter hoogte van Hatenboer ging het mis. 'Plotseling hoorden we achter ons hevige knallen, als uit een zware mitrailleur', herinnert Christ Schreurs zich. Ze keken achterom en zagen vlakbij de kathedraal een B 17-bommenwerper hun kant opkomen die snel hoogte verloor. Het 'vliegend fort' werd achtervolgd door een Duitse jager die de bommenwerper vol raakte. Christ en zijn vriend moesten rennen voor hun leven en doken in een van de vele schuttersputjes die langs de toenmalige Rijksweg lagen. De met brisantbommen volgestouwde geallieerde bommenwerper bevond zich toen op slechts vijftig meter hoogte boven de boerderij van Hamans, vloog dwars door een rij Canadese populieren en ontplofte even verder in de Lange Beemden in Horn. 'Vlak voordat ze neerstortten, zagen we de piloten zitten. Even nog dachten we dat ze naar ons zwaaiden', zegt

Christ Schreurs uit Horn op de plek in Hatenboer waar de Amerikaanse bommenwerper uit de lucht kwam vallen (Foto Peter Hamans)

Christ Schreurs.

Opgeofferd voor de stad

De tragedie liet hem niet los. Jaren later startte de nu 90-jarige een zoektocht naar het vliegtuig en zijn bemanning en concludeerde dat door het heldhaftig optreden van de piloten de stad Roermond aan een ramp was ontsnapt. De B-17 maakte deel uit van een immense geallieerde vloot die die dag in het

Engelse Chelveston was opgestegen voor bombardementen op Schweinfurt. Het werd een rampdag die de geschiedenisboeken zou ingaan als 'black thursday'. Veel toestellen en hun bemanningen haalden het einddoel niet. Boven België ging het mis met de B-17 toen het vliegtuig van de tienkoppige bemanning werd geraakt door Duits afweergeschut. Via Nederland probeerden de piloten terug te vliegen naar En-

geland maar verder dan Roermond kwamen ze niet. 'Toen de situatie uitzichtloos werd, sprongen de meeste inzittenden uit het toestel. De piloten Charles W. Willis jr. en John H. Emperor en de boordschutters Nicholas Stanchak en Edward J. Sedinger bleven op hun post om te voorkomen dat hun vliegtuig met de bommen boven Roermond neerstortte. En dat is ze godzijdank gelukt. Maar ze vlogen ook hun ein-

de tegemoet want ze hebben hun dappere actie met de dood moeten bekopen', vertelt Christ Schreurs. Stanchak en Emperor zijn later begraven op de algemene begraafplaats in Roermond.

Omgekocht met appels

Uit het rapport dat de marechaussee van Horn op die oktoberdag in 1943 opmaakte, blijkt dat het vliegtuig neerkwam in een weiland van boer Thei Vermeulen uit Horn. Een bom ontplofte nog twintig minuten later. 'Op 25 meter van het brandende vliegtuig lag een jong paard, een veulen, met den buik geheel opengescheurd en de ingewanden er uit, dood. Tusschen de wrakken lagen twee piloten, vermoedelijk Amerikanen, grootendeels verbrand en een zonder hoofd, dood', noteerde de marechaussee. Hoewel het streng verboden was om in de buurt van het door Duitsers bewaakte wrak te komen, trokken Christ Schreurs en Rob Schrijnwerkers enkele dagen later toch de stoute schoenen aan. Ze togen naar de plek des onheils en paaiden de bewakers met een zak appels. In ruil hiervoor mochten ze enkele aluminium resten van het neergestorte toestel meenemen. 'Daarbij vertelden de Duitsers ons dat ze geen spijt hadden van het neerschieten van de bommenwerper. Die was immers op weg geweest naar hun familieleden in Duitsland', zo put de nog immer vitale Schreurs uit zijn geheugen. Voor hem zijn de Amerikaanse bemanningsleden de ware helden. 'Zij zijn hun dood tegemoet gevlogen in de wetenschap dat ze de inwoners van Roermond hiermee voor een ramp zouden behoeden', zegt hij.